

ARAŞTIRMA MAKALESİ
RESEARCH ARTICLE
CBU-SBED, 2025, 12 (3): 415-424

Manisa’da 18 Yaş ve Üzeri Bireylerde Toplumsal Cinsiyet Rollerini Algısı ve İlişkili Faktörler

The Perception of Gender Roles and Related Factors in Individuals of 18 Years And Over in Manisa

Kübra Çiçek¹, Pınar Erbay Dündar²

¹Dörtüyl İlçe Sağlık Müdürlüğü, Hatay/Türkiye

²Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Manisa/Türkiye

e-mail: drkubracicek@gmail.com, pdundar@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-6905-9938

ORCID: 0000-0002-9923-9657

*Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Kübra Çiçek

Gönderim Tarihi / Received:05.08.2024

Kabul Tarihi / Accepted: 16.09.2024

DOI: 10.34087/cbusbed.1528283

Öz

Giriş ve Amaç: Bu çalışmanın amacı Manisa’da 18 yaş ve üzeri erişkin bireylerin toplumsal cinsiyet algısı ve etkileyen faktörleri değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntemler: Evren, Manisa’da kentsel ve yarı kentsel bölgede bulunan iki aile sağlığı birimine kayıtlı 18 yaş ve üzeri 5075 kişiden oluşmaktadır. Çalışmada örnek büyüklüğü küme örneklem yöntemiyle %95 güven düzeyinde, %50 sıklık ve %5 hata payı alınarak 357 kişi olarak hesaplanmış; 360 katılımcıya ulaşılması hedeflenmiştir. Katılım oranı %88.1’dir. Çalışmada, bağımlı değişken toplumsal cinsiyet algısı; bağımsız değişkenler sosyo-demografik özellikler, yaşam biçimi alışkanlıkları ve toplumsal cinsiyet algısı ile ilişkili değişkenlerdir. Toplumsal cinsiyet algısı, Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği ile değerlendirilmiştir. Veri analizinde bağımsız gruplarda t Testi, Anova (tek yönlü varyans analizi) ve lojistik regresyon uygulanmıştır. Tip 1 hata 0.05’e eşit ve küçük kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılanların Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği’nden aldığı puan ortalaması 82.9±21.7’dir. Çalışmada, erkeklerin, alt sosyal sınıfta yer alanların ve 12 yaşına kadar kırsal veya yarı kentsel bölgede yaşayanların toplumsal cinsiyet algısının olumsuz olma riski anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur.

Sonuç: Bireylerin toplumsal cinsiyet algısının şekillenmesinde en etkili değişkenlerin cinsiyet, sosyal sınıf ve çocukluk döneminin geçtiği yer olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Cinsiyet Eşitliği, Cinsiyete Dayalı Şiddet, Cinsiyet Rolü

Abstract

Aim: The aim of this study is to evaluate gender perception and related factors in individuals aged 18 and over in Manisa.

Method: The population consists of 5075 people aged 18 and over who are registered to two urban and semi-urban family health centers in Manisa. In the research, cluster sampling method was used, it was calculated that 357 people should be reached with 50% prevalence, 95% confidence limit and 5% deviation, and 360 people were targeted. Participation rate is 88.1%. The dependent variable of this study is gender perception, independent variables sociodemographic characteristics, lifestyle characteristics and gender related variables. Gender perception was assessed with the Gender Perception Scale. In data analysis, Student's t Test, ANOVA and logistic regression Enter Model were applied in independent groups. Type 1 error was accepted as 0.05.

Results: The average score of the participants in the study on the Gender Perception Scale was 82.9±21.7. In the study, the risk of negative gender perception was found to be higher in males, in those belonging to the lower social class, and in those living in rural/semi-urban areas until the age of twelve.

Conclusion: The most effective variables in shaping individuals' gender perception are gender, social class and place of childhood.

Keywords: Gender Equity, Gender-Based Violence, Gender Role

1. Giriş

Bireylerin kadın veya erkek olmaları ile ilişkili, doğuştan gelen biyolojik ve fiziksel özellikleri cinsiyet (*sex*) kavramıyla açıklanır. Toplumsal cinsiyet (*gender*) ifadesi ise içinde yaşanılan toplum ve kültürün kadına ve erkeğe dair algı ve beklentilerini ifade eder [1]. Toplumlar arasında ve zaman içinde değişime uğrayabilen toplumsal cinsiyet kavramı; bireylere biyolojik cinsiyetlerine göre çeşitli rol ve sorumluluklar atfeder [2,3]. Bu rollere göre kadın, öncelikli olarak ev işleri ve çocukların bakımından sorumlu olmalı iken; erkek, çalışarak evin geçimini sağlayan ve ailede karar verici konumda olmalıdır [4,5]. Toplumun bireylere yüklediği davranış kalıpları ve sorumluluklar, toplumsal cinsiyet eşitsizliği kavramını ortaya çıkarmakta ve bireylerin yaşamını önemli ölçüde etkilemektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, özellikle kadınların eğitim, istihdam, çalışma koşulları, gelir düzeyi, temel hak ve özgürlüklerinin kullanımı üzerindeki olumsuz etkilerinden dolayı birçok soruna sebep olmaktadır [6,7]. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği; kadınların sağlık hizmetlerine erişimini ve yararlanımını da etkilemektedir. Kadınlar, erkeklerden daha uzun yaşamalarına rağmen yaşam kaliteleri daha düşük olmakla birlikte; yaşamları boyunca da erkeklerden daha çok hastalanmaktadırlar [8].

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle kadınların uğradığı ayrımcılık, 1979'da Birleşmiş Milletler'in (BM) kabul ettiği "Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinde (CEDAW)" kapsamlı bir biçimde ele alınmıştır. Ülkemizce 1985 yılında imzalanan CEDAW ile devletler tarafından kadın ve erkeklerin sağlık hizmetlerinden eşit yararlanımını sağlayacak tedbirlerin alınması gerektiği vurgulanmıştır [9]. 1994'te Kahire'de gerçekleşen Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansında (ICDP,1994) üreme sağlığı öncelikli olarak ele alınmış; toplumsal cinsiyet eşitliğine ve kadınların güçlendirilmesi konularına dikkat çekilmiştir [10]. Kahire konferansının 25. yılında düzenlenen ICDP+25 Nairobi zirvesinde de toplumsal cinsiyet eşitliğine ve bu bağlamda üreme sağlığı, kadınlara yönelik şiddet konularına vurgu yapılmıştır [11].

2022 yılı cinsiyet eşitsizliği raporunda 148 ülke arasında cinsiyet eşitliği bakımından İzlanda, Finlandiya, Norveç en iyi ülkeler iken; İran, Cezayir, Çad ve Afganistan'ın listenin sonunda olduğu görülmektedir. Türkiye ise 129. sırada bulunmaktadır [12]. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) 2021 yılı İnsani Gelişme

Raporu'nda yer verilen Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'ne (TCEE) göre Türkiye 170 ülke arasında 65. sıradadır. Raporda; toplumda en az orta öğrenim görmüş olanların oranının kadınlar arasında %56.3; erkeklerde ise %75.9 olduğu ve kadınların işgücüne katılım oranının %31.8; erkeklerde ise bu oranın %69.4 olduğu belirtilmiştir [13].

Toplumun geleneksel bakış açısı, toplumsal cinsiyet algısını olumsuz etkilemektedir. Bireylerin geçmiş yaşantıları, cinsiyetleri, eğitim seviyeleri, içine doğdukları toplumun kültürü, değer ve inançları toplumsal cinsiyete dair algılarını şekillendirmektedir [14,15]

Bu çalışmanın amacı Manisa'da 18 yaş ve üzeri bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine dair algısını ve ilişkili faktörleri değerlendirmektir.

2. Yöntem

Çalışma kesitsel özelliktedir. Manisa'nın kentsel özellikli Mimar Sinan Aile Sağlığı Merkezi (ASM) ve yarı-kentsel bir bölgede yer alan Kuşlubahçe ASM'de Mart 2019-Nisan 2019 tarihlerinde yürütülmüştür.

Araştırmanın evreni her iki ASM'den seçilen birer Aile Hekimliği Birimine (AHB) kaydı bulunan 18 yaş ve üzeri 5075 kişiden oluşmaktadır. Çalışmanın örnek büyüklüğü Epi-info Statcalc programı ile %95 güvëndüzeyinde, %50 prevalans, %5 hata payı ile 357 olarak hesaplanmıştır. Çalışmada 360 kişinin katılımı hedeflenmiştir. Araştırmanın yürütülmesi için seçilmiş olan aile hekimliği birimlerinin bölgelerinde tabakalı küme örneklem yöntemi uygulanmıştır. Manisa İl Sağlık Müdürlüğü'nden edinilen adres listeleri üzerinden 36 hane rastgele küme başı olarak belirlenmiştir. Araştırmacıların oluşturduğu anket formu ile veriler yüz yüze toplanmıştır. Veri toplamaya rastgele seçilmiş olan küme başı haneden başlanılmış; iki ev atlamak suretiyle her küme on haneye tamamlanmıştır. Seçilen hane içerisinde birden çok 18 yaş ve üzeri kişi bulunuyor ise doğum günü veri toplanan güne daha yakın olan kişi çalışmaya dahil edilmiştir. Seçilen hanede 18 yaş ve üzeri kişi yoksa bir ev atlanıp ikinci eve geçilmiştir. Ulaşılamayan haneler not edilerek bu hanelere ikinci kez gidilmiştir. Çalışmada katılım oranı %88.1'dir (n:317).

Araştırmada bağımlı değişken toplumsal cinsiyet algısı (TCA)'dır. TCA'yı ölçmek amacıyla

Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TCAÖ) kullanılmıştır. TCAÖ’de beşli likert tipi 25 madde bulunmaktadır. Ölçekteki maddelerden 15’i olumsuz değerlendirilerek ve ters puanlama yapılır. Ölçekten alınabilecek puanlar 25-125 aralığındadır. Artan puan olumlu algıyı gösterir [16]. Ölçekte kesme noktası bulunmadığından; alınan toplam puan tek değişkenli analizlerde sürekli veri olarak kullanılmış; çok değişkenli analizlerde ise ortanca puandan kesilerek dikotomize edilmiştir.

Çalışmanın bağımsız değişkenlerinden olan sosyodemografik özellikleri sorgulamak üzere kişinin yaşı, eğitim durumu, çalışma durumu, ailenin sosyal sınıf kategorisi, medeni durumu, eşinin yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, ebeveynlerinin öğrenim seviyesi, çocuğu olma durumu, kaç çocuğu olduğu, çocuğun cinsiyetini seçme şansı olsaydı hangi cinsiyeti tercih edeceği, hanede yaşayan kişi sayısı, aile tipi, hanede bakıma muhtaç kişi varlığı, gelir algısı, sağlık güvencesi, göç durumu ve göç bölgesi, 12 yaşına kadar kimlerle yaşadığı ve yaşadığı bölgenin özelliği sorgulanmıştır. Kişilere aile içi şiddete maruziyet, tanık olma veya uygulama ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Ayrıca katılımcıların TNSA 2013 Kadının Statüsü bölümünde belirtilen durumlara dair (kadının evlendiğinde bakire olması gerekliliği, kadının eşinden habersiz dışarı çıktığında; çocukların bakımını ihmal ettiğinde, eşine karşılık verdiğinde, cinsel ilişkide bulunmayı reddettiğinde ve yemeği yaktığında şiddet görebileceği) fikirleri sorgulanmıştır [17].

Veriler SPSS 23.0 ile analiz edildi. Verilerin analizlerinde bağımsız gruplarda t Testi ve Tek Yönlü Varyans analizi(ANOVA) uygulanmıştır. Tek değişkenli analizlerde anlamlı olan değişkenler ile lojistik regresyon modeli kurulmuş ve Enter model seçilmiştir. Tek değişkenli analizlerde anlamlı bulunan bağımsız değişkenler arasında kolineer (birlikte değişim gösteren) olduğu tespit edilen değişkenlerden yalnızca birisi çoklu modele dahil edilmiştir. Tip 1 hata 0.05’e eşit ve küçük olanlar anlamlı kabul edilmiştir. Etik onay Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi’nden alınmıştır.

3. Bulgular ve Tartışma

3.1. Bulgular

Çalışmaya katılan kişilerin yaş ortalamaları 39.4 ± 13.4 ’tür. Katılımcıların %66.6’sı kadındır. Araştırma grubunun %66.6’sı evli, %9.5’i eğitimsiz, %32.5’i ilköğretim/ortaokul mezunudur. Katılımcıların %53.3’ü gelir getiren bir işte çalışmamakta, %55.2’si alt sosyal sınıfta yer almaktadır. Katılımcıların %27.8’inin geliri giderinden azdır. Araştırmaya katılan kişilerin %79.5’i çekirdek aile tipine sahiptir. Katılımcıların %36.3’ü 12 yaşına kadar kırsalda, %29.0’ı yarı-kentsel, %34.7’si

kentsel alanda yaşamıştır. Araştırmamıza katılan kişilerin %69.4’ünün çocuğu vardır ve çocuğu olanların %61.3’ünün bir veya iki çocuğu vardır. Araştırma grubunun %77.6’sı 12 yaşına kadar anne ve babasıyla, %22.1’i aile büyükleriyle yaşamıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Sosyodemografik Özellikleri

Değişken	Sayı	%
Yaş (ort±ss)	39.4±13.4	
18-34	133	42.0
35-64	176	55.5
65 ve Üzeri	8	2.5
Cinsiyet		
Kadın	211	66.6
Erkek	106	33.4
Medeni Durum		
Evli	211	66.6
Bekar	67	21.1
Eşinden Ayrı/Eşi Ölmüş	39	12.3
Öğrenim Durumu		
Eğitimsiz/Diplomasız	30	9.5
İlköğretim/Ortaöğretim	103	32.5
Lise ve Üzeri	184	58.0
Çalışma Durumu		
Çalışan	148	46.7
Çalışmayan	169	53.3
Aile Tipi		
Çekirdek	252	79.5
Geniş	45	14.2
Parçalanmış	20	6.3
Gelir Durumu		
Geliri Giderinden Az	88	27.8
Geliri Giderine Denk	166	52.4
Geliri Giderinden Fazla	63	19.9
Sosyal Sınıf *		
Alt Sosyal Sınıf	142	44.8
Üst Sosyal Sınıf	175	55.2
Çocuğu Olma Durumu		
Var	220	69.4
Yok	97	30.6
Yaşayan Çocuk Sayısı (n=220)		
2 veya Daha Az Çocuk	135	61.3
3 veya Daha Fazla Çocuk	85	38.7
Hanede Yaşayan Kişi Sayısı		
1-4 Kişi	230	72.6
5 ve Üzeri Kişi	87	27.4
12 Yaş Kadar Yaşanılan Bölge		
Kırsal	115	36.3
Yarıkentsel	92	29.0
Kentsel	110	34.7

Tablo 1. Katılımcıların Sosyodemografik Özellikleri (Devamı)		
Değişken	Sayı	%
12 Yaşa Kadar Kiminle Yaşadığı		
Anne ve Babasıyla	246	77.6
Aile Büyükleri/ Diğer	71	22.4
Göç Durumu		
Evet	113	35.6
Hayır	204	64.4
Göç Edilen Bölge (n=113)		
Batı Bölgeleri	43	38.1
Doğu/Güneydoğu	31	27.4
Diğer Bölgeler	39	34.5
Göç Yılı (n=113)		
10 Yıl ve Daha Az	31	27.4
11 Yıl ve Üzeri	82	72.6

* Boratav sınıflaması (Haneye en çok geliri sağlayan kişinin yaptığı işe göre kentsel sınıflama). Üst sosyal sınıf “işverenler, yüksek eğitilmişler, yüksek eğitimli (ücretli çalışanlar), memur büro çalışanları (beyaz yakalılar)” ve alt sosyal sınıf “küçük esnaf, zanaatkar, iş buldukça çalışanlar, sanayi işçileri (mavi yakalılar), niteliksiz işlerde çalışan kişiler ve işsizler”dir. Kaynak: Korkut B. İstanbul ve Anadolu’dan Sınıf Profilleri.Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayını;1995.

Çalışmaya katılanların %37.5’inin aile içi şiddete tanık olduğu, %15.8’inin aile içi şiddete maruz kaldığı, %16.4’ünün aile içi şiddet uyguladığı saptanmıştır. Katılımcıların %27.1’i çocuğunun cinsiyetini seçebilme şansı olsa erkek çocuk tercih edeceğini ifade etmiştir. Çalışma grubunun %60.9’u kadının evlendiğinde bakire olması gerektiğini düşünmektedir. Katılımcılara kadına karşı fiziksel şiddet ile ilgili fikirleri sorulduğunda; kadının eşinden izinsiz evden çıkması, çocukları ihmal etmesi, eşine karşılık vermesi, cinsel ilişkide bulunmayı reddetmesi ve yemeği yakması hallerinden en az birinde kadına şiddet uygulanabileceğini ifade edenlerin oranı %11.4’tür. Çalışma grubunun TCAÖ’den aldığı puan ortalaması 82.9±21.7’dir (Tablo 2).

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Aile İçi İlişkileri ve TCAÖ’den* Aldıkları Puan

Değişken	Sayı	%
Aile İçi Şiddete Tanık Olma		
Evet	119	37.5
Hayır	198	62.5
Aile İçi Şiddete Maruziyet		
Evet	50	15.8
Hayır	267	84.2

Aile İçi Şiddet Uygulama		
Evet	52	16.4
Hayır	265	83.6
Çocuğunuzun Cinsiyetini Seçebilseydiniz Hangisini Tercih Ederdiniz?		
Kız		
Erkek	51	16.1
Kız veya Erkek	86	27.1
Farketmez	180	56.8
Kadın Evlendiğinde Bakire Olmalıdır (TNSA**)		
Katılıyorum	193	60.9
Kararsızım	33	10.4
Katılmıyorum	91	28.7
Kadın Eşinden Habersiz Dışarı Çıktığında Şiddet Uygulanabilir (TNSA)		
Katılıyorum	23	7.3
Kararsızım	34	10.7
Katılmıyorum	260	82.0
Kadın Çocukların Bakımını İhmal Ettiğinde Şiddet Uygulanabilir (TNSA)		
Katılıyorum	23	7.2
Kararsızım	32	10.1
Katılmıyorum	262	82.7
Kadın Eşine Karşılık Verdiğinde Şiddet Uygulanabilir (TNSA)		
Katılıyorum	21	6.6
Kararsızım	29	9.2
Katılmıyorum	267	84.2
Kadın Cinsel İlişkide Bulunmayı Reddettiğinde Şiddet Uygulanabilir (TNSA)		
Katılıyorum	11	3.4
Kararsızım	23	7.3
Katılmıyorum	283	89.3
Kadın Yemek Yaktığında Şiddet Uygulanabilir (TNSA)		
Katılıyorum	8	2.5
Kararsızım	21	6.6
Katılmıyorum	288	90.9
TNSA Kadına Yönelik Şiddet Sorularından En Az Birinde Şiddet Uygulanmasını Doğru Bulanlar	36	11.4
TCAÖ Puan (ort±ss)	82.9±21.7	

* *Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği(TCAÖ)*
 ** *Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması(TNSA)*

Yaptığımız araştırmada TCAÖ'ye verilen yanıtlara göre; katılımcıların %40.0'ına göre kadınlar eşlerinden daha çok para kazanmamalıdır. Katılımcıların %42.0'si kadınların birinci görevlerinin ev ile ilgili işler olduğunu; %50'si hane reisinin erkek olması gerektiğini; %42.0'si toplum liderlerinin erkek olmasını gerektiğini düşünmektedir.

Tek değişkenli analizlerde; daha yaşlı olanların, erkeklerin, eşinden ayrı /eşi ölmüş olanların, eğitimsizlerin, geliri giderinden az olanların, çalışmayanların, çocuğu olanların, alt sosyal sınıfa dahil olanların, anne ve/veya babası eğitimsiz olanların, geniş aileye sahip olanların, 12 yaşına kadar yarı kentsel/kırsal bölgede yaşayanların, aile içi şiddet uygulayanların veya şiddete maruz kalanların toplumsal cinsiyet algısı daha olumsuz bulunmuştur ($p<0.05$). (Tablo 3).

Değişken	Sayı	TCAÖ Puanı ort.±ss	p
Yaş			
a) 18-34	133	89.8±22.0	0.001*
b) 35-64	176	78.2±20.0	
c) 65 Yaş ve Üzeri	8	74.1±23.3	
Cinsiyet			
Kadın	211	86.7±20.6	0.001**
Erkek	106	75.4±21.9	
Medeni Durum			
a) Evli	211	80.6±20.5	0.001 *** b>a=c
b) Bekar	67	92.6±21.9	
c) Eşinden ayrı /Eşi ölmüş	39	78.7±23.0	
Öğrenim Durumu			
a) Eğitimsiz/Diplomasız	30	62.2±17.01	0.001*** c>b>a
b) İlköğretim/Ortaöğretim	103	72.9±18.9	
c) Lise ve Üzeri	184	91.9±18.9	
Gelir Düzeyi			
a) Geliri giderinden az	88	78.5±23.5	0.029*** c=b>a
b) Geliri giderine denk	166	83.5±21.08	
c) Gelir giderinden fazla	63	87.8±19.8	
Çalışma Durumu			
Çalışan	148	85.9±22.6	0.023**
Çalışmayan	169	80.3±20.6	
Sosyal Sınıf			
Alt Sosyal Sınıf	243	78.3±21.2	0.001**
Üst Sosyal Sınıf	74	98.1±15.6	
Öğrenim Durumu			
a) Eğitimsiz/Diplomasız	30	62.2±17.01	0.001*** c>b>a
b) İlköğretim/Ortaöğretim	103	72.9±18.9	
c) Lise ve Üzeri	184	91.9±18.9	
Gelir Düzeyi			
a) Geliri giderinden az	88	78.5±23.5	0.029*** c=b>a
b) Geliri giderine denk	166	83.5±21.08	
c) Gelir giderinden fazla	63	87.8±19.8	
Çocuğu Olma Durumu			
Var	220	79.2±21.0	0.001**
Yok	97	91.5±21.1	
Hanede Yaşayan Kişi Sayısı			
1-4 kişi	230	87.3±20.7	0.001**
5 ve üstü	87	71.5±20.4	
Aile Tipi			
Çekirdek	252	85.0±21.2	0.001*
Geniş	45	72.0±18.3	
Parçalanmış	20	83.5±27.4	

Tablo 3. Toplumsal Cinsiyet Algısı ile İlişkili Bulunan Değişkenler

Annenin Öğrenim Durumu			
a) Eğitimsiz/Diplomasız	143	72.1±20.5	0.001***
b) İlköğretim/Ortaöğretim	128	87.9±17.7	c>b>a
c) Lise ve Üzeri	46	102.9±15.6	
Babanın Öğrenim Durumu			
a) Eğitimsiz/Diplomasız	84	69.0±18.4	0.001***
b) İlköğretim/Ortaöğretim	114	82.8±20.7	c>b>a
c) Lise ve Üzeri	34	97.0±17.0	
12 Yaş Kadar Yaşanan Bölge			
a) Kırsal	115	72.1±20.8	0.001***
b) Yarı kentsel	92	82.2±19.9	c>b>a
c) Kentsel	110	94.9±17.7	
Aile İçi Şiddet Uygulama			
Evet	52	65.8±22.7	0.001**
Hayır	265	86.3±19.8	
Aile İçi Şiddet Maruziyeti			
Evet	50	77.1±21.1	0.035**
Hayır	267	84.1±21.5	
* Kruskal Wallis ** Student's t Testi *** Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova_Posthoc: Tukey B).			

Tek değişkenli analizler sonrası anlamlı olan değişkenlerle oluşturulan lojistik regresyon modelinde anlamlı kalan bağımsız değişkenlerin toplumsal cinsiyet algısını %42.5 oranında açıklamaktadır ($R^2 = 0.425$). Yaptığımız ileri analize göre TCA'nın olumsuz olma riski; erkeklerde 2.25

kat (%95 GA: 1.20-4.26, $p = 0.012$), alt sosyal sınıfta 2.51 kat (%95 GA: 1.26-5.02, $p = 0.009$), on iki yaşa kadar yarı-kentsel bölgede yaşayanlarda 2.65 kat (%95 GA: 1.28-5.50, $p = 0.009$) ve on iki yaşa kırsalda yaşayanlarda 3.68 kat (%95 GA: 1.75-7.73, $p < 0.001$) daha fazladır (Tablo 4).

Tablo 4. Toplumsal Cinsiyet Algısı ile İlişkili Faktörler, Lojistik Regresyon Analizi, İndirgenmiş Son Model ($R^2 = 0.425$)

Değişken	Beta	p	OR (%95 GA)
Cinsiyet			
Kadın			1 (Ref)
Erkek	0.813	0.012	2.25 (1.20-4.26)
Sosyal Sınıf			
Üst Sosyal Sınıf			1 (Ref)
Alt Sosyal Sınıf	0.923	0.009	2.51 (1.26-5.02)
On iki Yaşına Kadar Yaşanılan Yer			
Kentsel			1 (Ref)
Yarıkentsel	0.974	0.009	2.65 (1.28-5.50)
Kırsal	1.303	0.001	3.68 (1.75-7.73)
Modele Dahil Edilen Değişkenler: Yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, algılanan gelir durumu, çalışma durumu, sosyal sınıf, aile tipi, çocuk varlığı, annenin eğitim durumu, on iki yaşa kadar yaşanılan bölge özelliği, aile içi şiddet uygulama ve maruz kalma durumu.			

3.2. Tartışma

Çalışmamızda katılımcıların TCAÖ puan ortalaması 82.9±21.7'dir. Çalışmamızla benzer olarak 2018 yılında 23 ilde yürütülen bir araştırmada katılımcılar TCAÖ'den 85.4 puan ve 2015 yılında Ankara'da yapılan bir çalışmada aynı ölçekten 87.0 puan almışlardır [18,19]. 2015 yılında İzmir'de üniversite

öğrencilerinin katılımıyla yapılmış bir çalışmada ise katılımcıların TCAÖ puan ortalamaları 92.5±15.6 olarak çalışmamızdan yüksek bulunmuştur [20]. Bu farklılık İzmir'de yürütülen bu çalışmaya katılanların yaş ve eğitim seviyesi ile açıklanabilir.

Çalışmamızda yaşı artmasıyla birlikte TCAÖ'den alınan puan düşmüştür; yani ileri yaşlarda TCA daha olumsuzdur. TCA ile ilgili yapılmış çeşitli çalışmalarda yaşı artmasıyla TCA'nın daha olumsuz olduğu görülmüştür [19,21]. Bu durum yaşlıların gençlere oranla daha geleneksel bir yaklaşıma sahip olmasıyla açıklanabilir. Ancak yaş, çok değişkenli analiz sonucunda istatistiksel önemini korumamıştır.

Çalışmamızda, erkeklerde TCA kadınlara göre daha olumsuzdur ve bu bulgu tek ve çok değişkenli analizlerde istatistiksel açıdan anlamlıdır ($p < 0.05$). Erkeklerde TCA'nın olumsuz olma riski 2.25 kat (%95 GA:1.20-4.26) yüksektir. Literatürde TCAÖ ve diğer ölçüm gereçleriyle yapılan ulusal ve uluslararası pek çok çalışmada erkeklerin toplumsal cinsiyet algısı kadınlara kıyasla daha olumsuz bulunmuştur [22-31]. Erkeklerin toplumsal cinsiyet açısından daha eşitsiz olan tutumu; bu durumun sıklıkla kendi lehlerine olmasıyla açıklanabilir. Araştırmamıza katılanların medeni durumuna göre toplumsal cinsiyet algıları değerlendirildiğinde; TCA'nın en olumlu olduğu grup bekarlar iken, eşinden ayrılmış veya eşi vefat etmiş olanlar TCAÖ'den en düşük puanı almışlardır ($p < 0.05$). 2015 yılında yapılmış bir çalışmada da bekar bireylerin TCAÖ'den aldıkları puan ortalaması evlilerden daha yüksek bulunmuştur [32]. Katılımcıların yaşadıkları kötü deneyimlerin ve yaşlarının bu sonuçta etkili olduğu düşünülebilir.

Çalışmamızda eğitim seviyesinin artmasına paralel olarak katılımcıların TCAÖ'den aldıkları puan artmıştır ($p < 0.05$). Eğitim seviyesinin artmasıyla TCA'nın daha olumlu olduğu ve eğitilmiş bireylerin daha eşitlikçi olduğu pek çok çalışmada belirtilmektedir [15,18,25,28,33]. Daha eğitilmiş kişilerin toplumsal cinsiyetle ilgili geleneksel tutumdan daha az etkilenmesi ve eğitimin özellikle kadının statüsü üzerine olan olumlu etkisi bu sonucu açıklamaktadır. Araştırmamızda herhangi bir işte çalışmayanlarda, gelirinin giderinden az olduğunu ifade edenlerde ve alt sosyal sınıfta yer alanlarda TCA daha olumsuzdur. 2015 yılında 70 ilde yürütülen bir çalışmada çalışmamıza benzer şekilde gelir seviyesi ile TCA arasında anlamlı ilişki bulunmuştur [14]. Yapılan birçok çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir [18,25,33]. Çalışmamızda sosyal sınıf değişkeni çoklu analizlerde de anlamlılığını korumuştur. Buna göre alt sosyal sınıfta olmak olumsuz TCA riskini 2.51 kat (%95 GA:1.26-5.02) artırmaktadır ($p < 0.05$).

Çalışmamızda annenin ve babanın eğitiminin TCA üzerinde olumlu etkisi olduğu görülmüştür. Ankara ve Malatya'da yapılan iki farklı çalışmada üniversite öğrencilerinde, anne eğitim düzeyinin artması ile toplumsal cinsiyete dair algıları daha eşitlikçidir [22,34]. 2013 yılında

yürütülen başka bir çalışmada ise annenin eğitim seviyesi ile TCA arasında anlamlı bir ilişki bulunmuşken; baba eğitiminin TCA'yı etkilemediği görülmüştür [25]. Toplumsal cinsiyetle ilgili ilk deneyimler ve gözlemler aile yaşantısı içinde gerçekleşir. Ailenin sosyal sınıfı ve ailede kadının statüsü üzerinde belirleyici rolü olan ebeveyn eğitimi, bireylerin toplumsal cinsiyet algısının şekillenmesinde önemlidir.

Toplumsal cinsiyet algısının şekillenmesinde erken çocukluk döneminin etkisi düşünüldüğünde; on iki yaşına kadar yaşanan bölgenin özelliği çalışmamızın önemli değişkenlerinden biridir. Çalışmamızda on iki yaşına kadar yaşanan bölge değişkeni, tek ve çok değişkenli analizler sonucu anlamlıdır ($p < 0.05$). On iki yaşına kadar yarı kentsel (OR:2.65, %95 GA:1.28-5.50) veya kırsalda (OR:3.68, %95 GA:1.75-7.73) yaşayanlarda TCA'nın olumsuz olma riski; kentsel bölgede yaşayanlara göre daha fazladır. 2013 ve 2014 yıllarında üniversite öğrencileri ile yürütülen iki farklı çalışmada da kentsel bölgede doğanların kırsalda doğanlara göre toplumsal cinsiyete dair tutumları daha eşitlikçidir [26,31]. Çocukluk döneminde kırsal özellikli bölgelerde yaşamak cinsiyet eşitliği açısından daha tutucu ve geleneksel bir tutum gelişmesine neden olabilir.

Çalışmamızda erkeklerin %38.7'si, kadınların %37.0'si aile içi şiddete tanık olmuş; erkeklerin %22.6'sı, kadınların %13.3'ü aile içi şiddet uygulamış ve erkeklerin %13.2'si kadınların %17.1'i aile içi şiddete maruz kalmıştır. Aile içi şiddete maruziyet ya da şiddeti uygulamanın TCA'yı olumsuz etkilediği görülmüştür ($p < 0.05$). Ayrıca çalışmamızda, katılımcıların kadına yönelik fiziksel şiddetele ilgili görüşleri sorgulandığında; eşinden habersiz evden çıkması, çocukları ihmal etmesi, eşine karşılık vermesi, cinsel ilişkide bulunmayı reddetmesi ve yemeği yakması hallerinden en az birinde kadına şiddet uygulanabileceğini ifade edenlerin oranı %11.4'tür (erkeklerde %17.9, kadınlarda %8.1). Bu oran 2013 TNSA'da %13; 2018 TNSA'da %9'dur [17,35]. Kadına yönelik şiddet ile ilgili değişkenler cinsiyete göre incelendiğinde (kararsızlar ve şiddeti onaylayanlar birlikte ele alınırsa); eşinden habersiz dışarı çıktığında kadına şiddet uygulanabileceğini belirtenler erkeklerde %21.7, kadınlarda %16.1; çocukların bakımını ihmal ettiğinde kadına şiddet uygulanabileceğini belirtenler erkeklerde %24.5, kadınlarda %13.7; eşine karşılık verdiğinde kadına şiddet uygulanabileceğini belirtenler erkeklerde %27.4, kadınlarda %10.0; cinsel ilişkide bulunmayı reddettiğinde kadına şiddet uygulanabileceğini belirtenler erkeklerde %17.9, kadınlarda %7.1 ve yemeği yaktığında kadına şiddet uygulanabileceğini belirtenler erkeklerde %15.1, kadınlarda %6.2'dir. Çalışmamıza göre; kadına yönelik şiddet sadece

erkekler tarafından değil; kadınlar tarafından da bazı durumlarda kabul görmektedir. Toplumsal cinsiyete dair roller ile ilgili geleneksel tutumlar ve ataerkil toplum yapısının neden olduğu erkeğin güçlü ve söz sahibi olduğu, kadının kırılgan ve pasif olması gerektiği görüşü bireylerin şiddeti normalize etmelerine sebep olabilir.

Çalışmamızın bazı kısıtlılıkları vardır. Çalışmamızda katılımcıların yalnızca on iki yaşına kadar yaşadıkları bölgeler sorgulanmış; çalışma esnasında yaşadıkları bölge hakkında veri toplanmamıştır. İkinci olarak çalışmamızın yüz yüze yapılmış olması nedeniyle; çalışmamızda gerek aile içi şiddet, gerekse kadının statüsü ile ilgili sorulara verilen yanıtlar bu durumdan etkilenmiş olabilir. Çalışmamızın en güçlü yanı ise kentsel hem de yarı kentsel bölgelerden rastgele seçilen adreslerle yürütülen toplum tabanlı bir çalışma olması nedeniyle toplumu temsiliyetidir. Ayrıca çalışmamız, toplumsal cinsiyet algısının şekillenmesinde çocukluk döneminin etkisini açıkça ortaya koyması yönünden değerlidir.

4. Sonuç

Erişkinlerde toplumsal cinsiyet algısı ve bu algının şekillenmesini etkileyen faktörleri incelediğimiz bu çalışmada, katılımcıların toplumsal cinsiyet algısının olumsuz oluşunda en etkili değişkenlerin cinsiyet, sosyal sınıf ve çocukluk döneminin geçtiği yer olduğu görülmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği bireylerin yaşamı üzerine pek çok etkisi olan önemli bir toplum sağlığı sorunu olduğu açıktır. Bireylerin toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalıklarının artırılması, bu konuda düzenlenecek faaliyetlerde alt sosyal sınıf ve özellikle erkekler hedeflenmelidir. Her ne kadar TCA ile ilgili risk erkeklerde yüksek olsa da toplumun genel eğitim düzeyi yükseltilmeli; kadının statüsünü iyileştirmeye yönelik girişimlerde bulunulmalıdır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğine uğrayan kadınların bu durumlarla mücadele etmelerini sağlayacak destek mekanizmaları geliştirilmelidir. Toplumsal cinsiyet algısı gelişiminde çocukluk yaşantısının önemi göze alınarak; cinsiyet eşitliği konusunda özellikle çocukların dahil edildiği geniş çapta farkındalık çalışmaları yürütülmelidir.

5. Teşekkürler

Veri toplama sürecindeki yardımlarından dolayı Dr. Ali DEMİR, Dr.Asena YILMAZ, Dr.Ayten DEĞİRMENCİOĞLU, Dr.Beytullah KÜRBÜZ, Dr.Busenur ERGÜL, Dr.Ceren Deniz CEYLAN, Dr. Esra ÖZDEMİR, Dr.Hande İPEK, Dr.Kübra KARAGÖZ, Dr.Selinay DİLMEN'e teşekkürler.

6. Referanslar

1. Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, (35), 29-56.
2. Bal, M. D. (2014). Toplumsal cinsiyet eşitsizliğine genel bakış. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 1(1), 15-28.
3. Bingöl, O. (2014). Toplumsal cinsiyet olgusu ve Türkiye'de kadınlık. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014(3), 108-114.
4. Kansu, A. (2015). Sağlık çalışanlarına göre toplumsal cinsiyet (Nazilli Devlet Hastanesi örneği). *Istanbul:(Yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
5. Zorlu, R. (2011). Toplumsal cinsiyet olgusunun farklı eğitim düzeyindeki hemşireler üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.*
6. Şimşek, H. (2011). Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadın üreme sağlığına etkisi: Türkiye örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(2), 119-126.
7. CEDAW. (2005). Concluding Comments: Turkey. Advance Unedited Version. <https://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/reports/docs/conclude-comments/Turkey.rev.1.pdf> (Erişim Tarihi: 08.01.2020).
8. Akın, A. (2007). Toplumsal cinsiyet (gender) ayrımcılığı ve sağlık. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 26(2), 1-9.
9. Akın, A., & Türkçelik, E. (2018). Sağlık Hizmetlerine Erişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Haritalama ve İzleme Çalışması.
10. Bozkurt Karaca, Ö. (2011). *Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı Eylem Programı'nın Türkiye'de Uygulanan Sağlık Politikalarına Yansımalarının İncelenmesi* (Doctoral dissertation, TC BAŞBAKANLIK Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü).
11. UNFPA. About the Nairobi Summit. 2020. <http://www.nairobisummiticpd.org/content/about-nairobi-summit>.
12. WEF. Global Gender Gap Report 2023. 2023. <http://reports.weforum.org/globalgender-gap-report-2023>.
13. UNDP (United Nations Development Programme). Human Development Report 2021-22: Uncertain Times, Unsettled Lives: Shaping our Future in a Transforming World. 2022, New York. <https://hdr.undp.org/content/human->

- development-report-2021-22. Accessed 15 Oct. 2023.
14. Savaş, G. (2018). Türkiye’de yaşayan bireylerin toplumsal cinsiyet eşit (siz) liği algısı-Gender (In) equality perception of individuals living in Turkey. *Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi*, 1(2), 101-121.
  15. Yılmaz, D. V., Zeyneloğlu, S., Kocaöz, S., Kısa, S., Taşkın, L., & Eroğlu, K. (2009). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 775-792.
  16. Altınova, H. H., & Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24(2), 9-22.
  17. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA). Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 2013, Ankara, Türkiye. http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2013/rapor/TNSA_2013_ana_rapor.pdf. Accessed 17 May 2023.
  18. Altuntaş, O., & Altınova, H. H. (2015). Toplumsal cinsiyet algısı ile sosyo-ekonomik değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(6), 83-100.
  19. Kadir Has Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi. (2018). Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması 2018. İstanbul: Kadir Has Üniversitesi.
  20. Esen, E., Soylu, Y., Siyez, D. M., & Demirgürz, G. (2017). Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısının toplumsal cinsiyet rolü ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 46-63.
  21. İlhan, M. N., Dikmen, A. U., & Ak, N. (2017). Toplumsal Cinsiyet Algısının Değerlendirilmesi. *IJSHS*, 1(2), 108-121.
  22. Aylaz, R., Güneş, G., Uzun, Ö., & Ünal, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolüne yönelik görüşleri. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 23(5), 183-189.
  23. Frieze, H. I., Ferligoj, A., Kogovsek, I., Horvat, J., & Sarlija, N. (2003). Gender role attitudes in university students in the USA, Slovenia and Croatia. *Psychology of Women Quarterly*, 27, 256-261.
  24. Kabasakal, Z., & Girli, A. (2012). Üniversite öğrencilerinin kadına yönelik şiddet hakkındaki görüşlerinin, deneyimlerinin bazı değişkenler ve yaşam doyumu ile ilişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 105-123.
  25. Kodan Çetinkaya, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Nesne*, 1(2), 21-43.
  26. Öngen, B., & Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Sosyoloji Konferansları*, 48(2), 1-18.
  27. Çelik, A. S., Pasinlioğlu, T., Tan, G., & Koyuncu, H. (2013). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet eşitliği tutumlarının belirlenmesi. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 21(3), 181-186.
  28. Zhang, N. "Gender role egalitarian attitudes among Chinese college students." *Sex Roles*, vol. 55, no. 7-8, 2006, pp. 545-553.
  29. Khalid, R., & Hanon Frieze, I. (2004). Measuring perceptions of gender roles: the IAWS for Pakistanis and U.S. immigrant populations. *Sex Roles*, 51(5/6), 293-300.
  30. Wilde, A., and Diekmann, A. B. "Cross-cultural similarities and differences in dynamic stereotypes: a comparison between Germany and the United States." *Psychology of Women Quarterly*, vol. 29, 2005, pp. 188-196.
  31. Güzel, A. (2017). Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutumu ve İlişkili Faktörler. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(4), 1-11.
  32. Uzun, Z., et al. "Toplumsal cinsiyet algısı ve toplumsal cinsiyet rollerine eğitimin etkisi: Deneysel bir çalışma." *Journal of Human Sciences*, vol. 14, no. 1, 2017, pp. 678-693. doi:10.14687/jhs.v14i1.4354.
  33. Kalaycı, N., & Hayırsever, F. (2014). Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi Ders Kitabına Yönelik Bir İnceleme ve Bu Konuya İlişkin Öğrenci Algılarının Belirlenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(3), 1-26.
  34. Pınar, G., Taşkın, L., & Eroğlu, K. (2008). Başkent Üniversitesi yurdunda kalan gençlerin toplumsal cinsiyet rol kalıplarına ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 15(1), 47-57.
  35. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA). Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 2018, Ankara, Türkiye.

<http://edergi.cbu.edu.tr/ojs/index.php/cbusbed>
isimli yazarın CBU-SBED başlıklı eseri bu
Creative Commons Atıf-Gayriticari4.0
Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

